

MIKI
LIUKKONEN

LAPSET
AURINGON
ALLA

WSOY

MIKI
LIUKKONEN

LAPSET
AURINGON
ALLA

KIITOS

VILLE RANTA, REBEKKA, SAMULI,
ELEONOORA (JOKA ON ORKIDEA),
YTY (LOPUTTOMISTA JUHLISTA), CAFÉ KULUMA
JA ETENKIN KISSANI ROBERT

TEKIJÄ KIITTÄÄ MYÖS
RAHALISESTA TUESTA TAITEEN KESKUSTOIMIKUNTAA,
SUOMEN KULTTUURIRAHASTOA,
SEKÄ WSOY:N KIRJALLISUUSSÄÄTIÖTÄ

© MIKI LIUKKONEN 2013

ISBN 978-951-0-39875-3

PAINETTU EU:SSA

K Ä S I K I R J O I T U S

from: linda@square1.com

to: tet_jernberg@gmail.com

Hei,

olen juuri lukenut läpi lähettämäsi käsikirjoituksen »Jonas Auerin yksinkertainen elämä – ja kuinka uuszeniläiset pilasivat kaiken» ja voin heti ensi alkuun sanoa, että käsikirjoituksesi on mielenkiintoinen. Olen toki tietoinen siitä että kaikki tapahtumat ovat tosia. Olen siis sen julkaisemisen kannalla.

Mutta ennen sopimuksen tekoa haluaisin sinun kirjoittavan käsikirjoituksesta uuden version, jossa vastaisit tarkemmin joihinkin olennaisiin mutta nyt sivurooliin jääviin kysymyksiin. Koska tunsit Jonas Auerin henkilökohtaisesti, uskon sinun kykenevän löytämään niihin vastauksia. Tällä hetkellä pohjustat tapahtumasarjoja yleisesti tunnetuilla faktoilla, mutta syyt jäävät ikävällä tavalla epäselviksi. Jos siis suinkin mahdollista, kehotan sinua ottamaan tarkemmin selvää *miksi* kaikki tapahtui niin kuin tapahtui. Tarkemmin sanottuna haluan sinun vastaavan kahteen kysymykseen.

Yksi. Miksi Jonas arvosti niin valtavasti esi-
neitä, varsinkin luistimia?

Kaksi. Mikä sai Henryn ryhtymään niin epätoivoiseen tekoon?

Uuden version myötä voimme palata asiaan uudestaan.

Ystävällisin terveisin,

Linda Shur

Square One Publishers, Inc.

115 Herricks Road

Garden City Park, NY 11040

Ensimmäinen osa

LUISTINTEN HARMONIA

(Tai se osa kirjasta jossa mm. Cane kuolee)

1

JONAS AUER MUISTI YHÄ HYVIN SELKEÄSTI kuinka hän ensimmäisen kerran tutustui keltaiseen väriin. Tietenkin hän oli jo sitäkin ennen nähnyt keltaista auringonkukissa, voissa, joissain juustoissa ja alppiruusuissa ja maalauksissa, siis kaikkialla siellä missä keltaista nyt yleensä nähdään, ja juuri sen verran kuin keskiverto ihminen on keltaista siihen ikävuoteen mennessä ehtinyt nähdä, ellei sitten oteta lukuun Kaukoidän lapsia, jotka kulttuurinsa yleisen keltaisuuden ansiosta ovat altistuneet sille jo poikkeuksellisen paljon.

Vuosi oli 1974, käänteentekevä vuosi. Jonas oli tuolloin 6-vuotias. Aldobrandino sekoitti värejä pienissä puukulhoissa Sienan ateljeessaan, ja Jonas seurasi tarkkaavaisesti vieressä. Värit tuoksuivat myrkyllisiltä, mutta eivät samalla tavalla pistävästi kuin tärpätti. Niiden tuoksuissa oli pehmeyttä, joka tanssi kevyesti sieraimiin ja sitä kautta aivoihin, vereen, ytimeen. Jonasta huimasi (suloinen puuduttava huimaus). Sienaan hän oli tullut isänsä mukana työmatkalle, joka koostui lähinnä Fiskarsin uusien keittiöveitsien esittelystä sienalaisille ravintoloille ja kansainvälisille ostajille. Tämä tapahtui hieman ennen Heikki Auerin siirtymistä Fiskarsin johtoportaaseen, joskin hän jatkoi tuote-esittelyjään aina kuolemaansa saakka, koska nautti matkustelusta ja ihmisten kanssa seurustelusta ravintoloissa, varsinkin eteläeurooppalaisissa ravintoloissa. Heikki Auerille, näin Jonas usein myöhemmin ajatteli, jatkuva

matkustaminen oli pakoa siitä ahdistuksesta, jonka hänen vaimonsa kuolema oli aiheuttanut. Johtoportaaseen siirtyminen toi tietenkin mukanaan uudenlaisia haasteita ja ennen kaikkea vastuuta, mikä vähensi hänen mahdollisuuksiaan matkustaa, mutta aina tilaisuuden tullen hän lähti ja otti Jonaksen mukaan. Tästä voi päätellä, että luultavasti hän rakasti Jonasta erityisen paljon.

Aldobrandinon ateljee oli pieni huolimatta siitä, että se oli aikoinaan toiminut hevostallina, mutta ehkä juurikin enintään kolmelle hevoselle tai sitten viidelle hyvin pienelle hevoselle. Näistä ajoista muistuttivat kuitenkin enää vain vanhat hirsirakennelmat seinillä. Lattia saattoi olla uusittu, sitä oli vaikea sanoa. Ilma oli kuivaa ja sahanpuruista, otti henkeen ja janotti. Suoraan sisäänkäyntiä vastapäätä olevalla seinällä oli kaksi ikkunaa, joista pääsi runsaasti valoa sisään. Muut seinät olivat lähes kokonaan pienten öljyvärimaalausten peitossa, jotka kaikki esittivät vihannesasetelmia, tarkemmin sanottuna naurisasetelmia. Maalaukset eivät olleet erityisen hienoja. Oikeastaan ne olivat hirvittäviä töherryksiä. Niissä oli käytetty paljon tunkkaisia sävyjä, mikä sai nauriit näyttämään pölyisiltä ja karvailta, vaatihan nauriin maalaaminen houkuttelevan näköiseksi poikkeuksellista taiteellista lahjakkuutta, eikä Aldobrandino ollut päätoiminen taiteilija. Elantonsa hän sai myymällä vihanneksia Piazza del Campon aukiolla kaupungin keskustassa lähellä ateljeetaan. Hänellä oli paksut karvaiset ranteet, sileä kiiltelevä otsa ja pyöreä kaksoisleuka, joka hänen keskittyessään väpätti ylös ja alas. Ylös ja alas. Hän oli tuolloin 43-vuotias. Jonas ei koskaan saanut tietää, kuinka isä tuns Aldobrandinon, mutta jotain tekemistä sillä täytyi olla sen kanssa, ettei Aldobrandino ollut täysveri-

nen italialainen, vaan puoliksi suomalainen äitinsä puolelta, hän oli ehkä ainoa ihminen Sienassa, joka puhui suomea ainakin jonkin verran. Heikki Auer puolestaan puhui italiaa vain vähän ja piti tuote-esittelynsä aina englanniksi. Hän näytti silti tulevan hyvin juttuun Aldobrandinon kanssa. Ainakin he nauroivat paljon. Naurisasetelmistä isä oli vähemmän innoissaan, mutta piti sen visusti omana tietonaan. Hän katsoi niitä hieman nyripistellen, jäi välillä kohteliaisuudesta tutkimaan muka kiinnostuneena jossain asetelmassa esiintyvän nauriin valöörejä tai touhottamaan peukalollaan Aldobrandinon siveltimien karheita kärkiä.

Heikki Auer oli elänyt intohimottoman nuoruuden, joka oli koostunut lähinnä opiskelusta ja yhden käden sormilla laskettavasta määrästä juhlia ja seurustelusuhteita – eli pyöristettynä pelkästä opiskelusta. Mitään sen erityisempää päämäärää hänellä ei elämälleen ollut kuin tulla jotenkuten toimeen ja mennä naimisiin miellyttävän naisen kanssa. Jonkin erikoisen voiman johdatuksesta – tai pelkästään luonnostaan hyvän vainunsa ansiosta – hän tajusi ostaa Fiskarsin osakkeita, alkoi hitaasti mutta varmasti rikastua (noina aikoina uusvienti ja design toivat aluksi näyttäviä menestyksiä) ja oli mukana, ilman varsinaista koulutusta alalle, suunnittelemassa mikroaaltouuneja niiden kulta-aikana 1965–73.

»Se on vain bisnestä, oikeanlaista vaistoa. Loppujen lopuksi kaikki design on vain plastisoitua intuitiota», Heikki Auer sanoi kerran. Mikroaaltouunien yleistymisen alkuvuosina hän tapasi Anne Grenmanin, Jonaksen äidin. Göteborgissa järjestettiin tuolloin design-konferenssi, jossa Heikki Auer piti lyhyen mutta innostuneen puheen

muovin tulevaisuudesta. Konferenssin jälkeen lähdettiin luonnollisesti ravintolaan, jonne Heikki ei olisi millään halunnut lähteä, sillä hän piti Göteborgia rumana ja väsyttävänä kaupunkina ja olisi halunnut hotellille nukkumaan, mutta suostui lopulta. Ravintolassa, jonka valaistus oli omituisen ruskeaa ja tapetit vivahtivat persikkaan, hän huomasi baaritiskin luona nuoren ja kauniin naisen, jonka mustat hiukset oli leikattu Bettie Pagen hiustyylillä muokailleen ja joka oli pukeutunut valkoiseen, mustapilkkuiseen mekkoon ja punaisiin kiiltäviin kenkiin. Heikki Auer oli mennyt välittömästi naisen luo ja pyytänyt tätä tanssiin. Lopulta he tanssivat koko illan. Anne Grenman oli ruotsalainen ja ammatiltaan valokuvaaja, siis jonkinlainen *boheemi*. Loppuillasta he vaihtoivat kiihkeitä suudelmia ja sopivat tapaavansa uudestaan. Seuraavana päivänä Heikki palasi Suomeen, teki töitä normaalisti, ehkä jopa tavallista ahkerammin, mutta ei saanut Annea mielestään joten palasi Göteborgiin ja kosi häntä. Pian he menivät naimisiin Suomessa, jonne Anne myös muutti. Häämatkansa he viettivät Rodoksella, vuosi oli 1968, Mitsis Petit Palais -hotellissa, jonka porealtaassa Jonas Auer sai alkunsa. Heikki Auer muisteli kyseistä iltaa aina jälkeenpäin »lähes tulkoon täydellisenä.»

Onnea ei kuitenkaan kestänyt kauan, sillä jo vuosi Jonaksen syntymän jälkeen Anne sairastui rintasyöpään, johon lopulta kuoli tammikuussa 1974; samana vuonna kun Jonas tutustui keltaiseen ja Fiskarsin uusi toimitusjohtaja Göran J. Ehrnrooth alkoi suunnata yhtiön toimintaa Yhdysvaltoihin. Tämä oli alku Fiskarsin kansainvälistymiselle ja sen myötä Heikki Auerin rikastumiselle. Hän alkoi hukuttaa suruaan työntekoon ja matkusteluun, jolloin

Jonas saattoi olla useita viikkoja hoidossa tätinsä Agnesin luona, joka oli myös vastikään muuttanut Fiskarsiin. Vuoden 1977 jälkeen Fiskars teki useita »kuluttajakeskeisiä yritysostoja», kuten Wallace Manufakturin CO sekä Gerber Legendary Bladesin, molemmat vuonna 1985. Vuonna 1989, vähän sen jälkeen kun Fiskars oli ostanut Coltellerie Montanan, Heikki Auer kuoli aivoverenvuotoon. Tuolloin 21-vuotias Jonas päätti jäädä Fiskarsiin ja osti talon (hän oli nyt isänsä perinnön ansiosta satumaisen rikas) jossa yhä asui.

– Ennen väriteollisuuden kehittymistä 1800-luvulla värien valmistus oli paljon vaikeampaa kuin mitä se on nykyisin, Aldobrandino sanoi huonohkolla suomella (joka ei kuitenkaan ollut niin huonoa kuin millaista yleensä kuulee ulkomaalaisilta). – Olen pitänyt erityisen tärkeänä vaalia näitä perinteitä, sillä vaikka olenkin jo siirtynyt tuubeihin, tieto värien historiasta, syntyprosesseista ja jopa mytologiasta auttaa synnyttämään aivan omanlaisensa suhteen väriin. Syvällisemmän, intiimimmän.

Vaikka Aldobrandinin tauluja katsellessa oli mahdollon huomata jälkiä minkäänlaisesta värien syvällisestä ymmärtämisestä saati sävyjen toveruudesta, saattoi hänen sanansa ottaa todesta, niin tunteikkaan intohimoisesti hän puhui. Aldobrandinossa oli samanlaista vastaansanomattomuutta ja kaikkeasyleilevää sokerisuutta kuin Pinokkion Gepettossa.

Pelkästään raaka-aineiden kuljetusmatkat, Aldobrandino jatkoi, saattoivat olla pitkiä ja vaarallisia. Esimerkiksi ultramariinin raaka-ainetta, joka oli arabien löytämää *lapis lazulia*, piti hakea aina Afganistanin vuoristoista asti.

Keltaiseen vivahtavaa punaista saatiin Espanjassa louhittusta sinooperista ja purppuraa, joka oli erityisen kallista, erään simpukkalajin rauhasista irrotettua dibromoindigotiinia keittämällä. Purppuran kalleus johtuikin juuri menetelmästä, jolla väriä saatiin vain pisara kerrallaan. Purppuran hinta laski vasta kun espanjalaiset löytöretkeilijät löysivät 1500-luvulla Amerikasta kokkeniilipunaista tuottavan kirvalajikkeen.

Jonas muistaa ajatelleensa, että tuo kaikki oli hyvin jännittävää, kaikki mitä Aldobrandino kertoi pigmenttien synnystä, värien etymologiasta, tärkeistä kasveista, kuiva- ja märkävalmistusprosesseista; tässä kaikessa oli jonkinlaista *seikkailun* tuntua. On toki tavallista, että lapsi innostuu asioista, jotka ovat hänelle uusia ja kummallisia, mutta yhtä tavanomaista on, että lapsi hyvin pian myös kylästynee niihin. Niin olisi käynyt tässäkin tapauksessa, ellei Aldobrandino olisi seuraavaksi ottanut esiin keltaista öljyvärityubia, tarkemmin sanottuna kadmiuminkeltaista, ja puristanut siitä nokareen yhteen pienistä puukulhoista. Väri kiinnitti Jonaksen huomion heti. Se oli mielenkiintoinen, kiihottava suorastaan. Se ei ollut niin kuin toiset värit, joiden luonteet olivat stabiileja ja yhdistettävissä helposti johonkin käsinkosketeltavaan asiaan, oikeastaan se oli todella levoton väri, irrallaan tästä maailmasta, kuin se pyrki jatkuvasti irti itsestään takaisin jonnekin, mistä se oli tullut. Jonas otti puukulhon käteensä ja tutki väriä hyvin tarkkaavaisesti työntäen nenänsä melkein siihen kiinni. Taas myrkkyy ja pehmeys.

– Huomaan että pidät keltaisesta, Aldobrandino sanoi hymyillen. – Ei ihme, sillä keltainen on hyvin monimutkainen väri ja juuri siksi yksi suosikeistani.

– Keltaisen historia on monimuotoinen ja värin merkitys eri kulttuureissa jopa tavattoman kirjava, Aldobrandino kyykistyi Jonaksen tasolle, hänen äänensä oli muuttunut tasaisen luennoivasta kiihtyneen innokkaaksi. Aihe oli selvästi lähellä hänen sydäntään.

– Aikoinaan keltaisia värejä valmistettiin kalojen ja eläinten rakoista ja sappikivistä sekä erilaisista kasveista, mutta lopputulos jäi usein huonolaatuiseksi ja helposti haalenevaksi.

Aldobrandino otti pöydältä toisen tuubin ja puristi siitä pienen nokareen sitruunankeltaista kadmiuminkeltaisen viereen.

– Erilaisia keltaisia on paljon ja niillä kaikilla on oma mielenkiintoinen historiansa. Kaikkia keltaisia yhdistää kuitenkin se, että niillä on aikoinaan pyritty imitoimaan kultaa, mutta sitä on pidetty myös jumalten värinä. Persialaiset yhdistivät sen Mithrasiin, atsteekit Huitzilopochtliin, kreikkalaiset uskoivat jumaltensa pukeutuvan saharaminkeltaiseen ja niin edelleen. Toisaalta keltaisella on myös täysin vastakkainen puolensa, sillä esimerkiksi keskiajalla väri liitettiin vihamielisyyteen, rikollisuuteen ja hulluuteen. Espanjassa teloittajat pukeutuivat keltaiseen ja punaiseen, teloitettavat keltaiseen tunikaan. Gotiikan aikana Euroopassa keltainen kuului vain portoille.

Jonas piteli puukulhoa molemmissa käsissään niin tiukasti kuin pystyi, sillä hän pelkäsi pudottavansa sen. Hän arveli että puukulho oli arvokas, tuhansien *dubliinien* (sitä hän luuli käytettävän Italiassa valuuttana) arvoinen, ja tavallaan se olikin, kallisarvoinen, sillä juuri tuona hetkenä Jonas Henrikki Auer *ymmärsi* keltaisen värin. Se oli maallinen hetki. Aurinko paistoi kahdesta suuresta ikkunas-

ta sisään ja lämmitti hänen kasvojaan. Sahanpuruinen ilma otti henkeen ja hän kaipasi kipeästi lasillista jääkylmää mehua, mutta hän ei voinut irrottaa katsettaan kahdesta keltaisesta nokareesta puukulhossa, jota hän puristi rystyset valkoisina. Hän tunsi omituisten virtausten kulkevan lävitseen ja tajusi ettei millään muulla värillä hänen elämässään olisi enää mitään merkitystä.

– ...kumousta taiteilijat saivat keltaisen värin keltaisesta okrasta tai orpimentista, Aldobrandino oli jatkanut jo hyvän aikaa, mutta Jonas oli kuullut vain sohjoista muminaa.

Heikki alkoi näyttää tympääntyneeltä. Hän liikahteli hermostuneesti, vaihtoi painoan lonkalta toiselle, yritti välittää signaaleja halustaan jatkaa matkaa torille makkaroita ostamaan. Aldobrandino ei huomannut tätä laisinkaan, sillä hän oli liian uppoutunut omaan esitelmäänsä. Hän oli noussut taas seisomaan ja piteli kädessään tuubia, joka sisälsi jotain kolmatta keltaisen sävyä.

– Ajoittain taiteilijat suosivat myös gummiguttaa, vahvasti väritynyttä puu-uutetta, jota käytettiin kiillotukseen ennen kuin intiankeltainen löydettiin 1800-luvun puolesavälissä.

Jonas katsahti taakseen isänsä ohi pöydälle, jolla punainen pyöreäreunainen radio soitti hiljaa Beach Boysin »Wouldn't It Be Nice» -kappaletta. Radion yläpuolella oli kopio jostain Vermeerin työstä, Jonas ei vielääkään muistamista, ja tämä aukko muistossa häiritsi häntä usein. Sen hän muisti, että siinä oli keltaista ja että keltainen näytti maalauksessa poikkeuksellisen kauniilta, arvokkaalta, rauhalliselta. Hän ei ollut aiemmin kiinnittänyt sellaisiin asioihin huomiota. Joka tapauksessa se oli *jonkin kauden*

työ. Se oli joko »virallisten käyttäytymismallien sarjasta» tai sitten yksi »allegorisista tauluista». Myöhemmin Jonakselle selvisikin, että Vermeerin taiteen keskeisimpiä ominaisuuksia olivat täydellisyteen asti saatettu ultramariniin ja keltaisen sopusointu sekä näiden avulla toteutetut tila- ja valaistustutkimukset. Hetken sinetöi vielä juuri sillä hetkellä radiosta raikunut mainosrallatus:

*You'll wonder where the yellow went
when you brush your teeth with Pepsodent*

Yellow, keltainen, Jonas tiesi, sillä matkoilla oppi kieliä. Mainosralli oli merkki, ainakin niin oli hauska kuvitella.

– Ehkä meidän pitäisi pikkuhiljaa jatkaa matkaa, Heikki rykäisi ja riuhtaisi Jonaksen takaisin maanpinnalle.

– Oli mukava tavata sinua, Aldobrandino, mutta meillä on nyt vähän kiire. Ja nälkä. On vielä tehtävääkin tälle päivälle.

– Ymmärrän, Aldobrandino sanoi ja asetteli tuubit takaisin sotkuiseen puulaatikkoon. – Oli hauska tavata sinuakin. Anteeksi tämä luento, taisin vähän innostua...

– Ei se mitään, Heikki hymyili. – Poikaa näytti kiinnostavan.

Aldobrandino loi Jonakseen lempeän katseen.

– Fiksu poika.

Heikki taputti häntä olkapäälle ja he lähtivät.

Verstaan ovi oli raskas ja päästi avautuessaan paksun narahduksen. Sisään tulvi valoa kuin sitä olisi kaadettu heidän päälleen valtavasta saavista. Siihen valoon heidän ruumiinsa sulautuivat.

Vuosi vuodelta Jonaksen intohimo kasvoi ja täytti hä-

nen aikansa. Hän ei kuitenkaan alkanut pukeutua pelkääntään keltaiseen tai sisustanut huoneensa keltaisin kankain tai suosinut pelkääntään ruokia jotka olivat keltaisia (mikä asiaan syvällisemmin paneutuvatta olisi ollut varsin epäterveellistä), ei, väri oli hyvä jättää pois silmistä ettei se tahmaantuisi tai laimenisi. Lähinnä hän ajatteli sitä, *eli* keltaista. Innostuksensa alkuaikoina hän keräsi värejä tutkivia kirjoja, mutta joutui usein pettymään niiden esittämiin latteuksiin, kuten: »Keltaisesta pitävät ihmiset mielletään usein oivalluskykyisiksi ja aktiivisiksi» tai: »Joissakin ihmisissä keltainen saattaa aiheuttaa levottomuutta ja esimerkiksi maalaustaiteessa keltainen usein murretaan ihmissilmää miellyttävämmäksi». Tätä Jonas ei voinut käsittää. Hänelle kaikki keltaiset olivat hyviä keltaisia (paitsi riboflaviini ja sideriitti, jotka ovat turhan oikuttelevia sävyjä). Kaikki.

2

BBC:N SRILANKALAINEN UUTISREPORTTERI George Alagiah näytti hämmentyneeltä kääntyessään kameraa kohti. Jonas Auer oli juuri avannut television, loikkinut satunnaisesti kanavalta toiselle ja lohkaissut aina välillä isoja suupaloja vihreästä omenastaan, joka oli sekoitus säilöntäaineita ja iloluontoisesti pirskahtelevaa kirvelyä (se oli niitä omenoita, joita sai lähikaupasta kaikkein halvimmalla, koska ne olivat täynnä pehmeitä mustelmia, jotka piti leikata pois veitsellä). BBC:n kanavalle Jonas pysähtyi sattumalta. Tai oikeastaan se ei ollut sattumaa: George Alagiahin ilme todellakin *oli* hyvin hämmentynyt, ja se sai Jonasin sormen pysähtymään kaukosäätimelle. Alagiah korjaili hetken aikaa kravattiaan ja päästi sitten lyhyen kaksitavuisen rykäisyksen ennen kuin jatkoi. Jonaksen mielenkiinto heräsi. Hän söi loput yhdellä haukkauksella, jolloin sen mehua purskahti hänen leualleen, ja lisäsi volyyymiä.

– Egyptin hallitus on päättänyt yksimielisesti purkaa pyramidit, Alagiah ilmoitti kasvot vakavina.

– Pyramidien purkuprosessin arvioidaan alkavan ensi vuoden alussa. Päätös julkistettiin tänään iltapäivällä yli puoli vuotta kestäneiden neuvottelujen jälkeen. Uutisen vahvisti Al-Jazeera.

Sitten kuvaruutuun ilmestyi vakavanoloinen Arabiliiton pääsihteeri ja The Timesin mukaan kenties arabimaailman kenties suosituin virkamies, Amr Musa, joka kertoi, ettei Egypti yksinkertaisesti nähnyt mitään syytä pyramidien

olemassaololle, joten oli katsottu parhaaksi, että ne puretaan. Jopa Kheopsin pyramidi, ainoa maailman seitsemästä ihmeestä, joka on edelleen olemassa. Sekin oli yhtä kaikki pyramidi, Musa painotti, ja siksi aivan yhtä hyödytön kuin muutkin. Pyramidien katsottiin loukkaavan modernia ihmistä ja modernin ihmisen saavutuksia, purkuoperaatio oli siis välttämätön ja kiireinen.

Kiireinen? Sana kummastutti Jonasta. Aivan kuin pyramidien olemassaolo olisi juuri paljastuneen ”turhuutensa” vuoksi jokin uhkaava katastrofi tai tappava ja herkästi leviävä epidemia.

Jonas pyyhkäisi tahmean mehun leualtaan ja sulki television. Samsung PDP8 pimeni siististi nakshtaen, kuin sulka. Kello oli 18.05.

Uutinen oli kieltämättä outo, Jonas ajatteli kävellessään keittiöön ja availlessaan valkoisia kaappeja joissa säilytti kattiloita, outo muttei tavaton. Kun asiaa ajatteli tarkemmin, se ei juurikaan poikennut niistä järjettömyyksistä, mitä maailmalla tapahtui kaiken aikaa, eikä siis kulunut paria minuuttia kauempaa kun Jonas oli jo päätynyt tulokseen, että uutinen oli hyvin normaali, tavallisimmasta päästä. »Egypti siis purkaa pyramidit, selvä. Se ei koske minua millään tavalla», hän ajatteli. »Oli pyramideja tai ei, minä herään huomenna yhdeksän tai kymmenen aikoihin keittämään itselleni kahvia.» Vähitellen ihminen turtuu tällaisiin tapahtumiin ja sulkee ne mielestään, keskittyy *olennaiseen*, kuten vaikkapa huonekalujen nikkarointiin tai eläinten hoitamiseen. Se riittää.

Maailmalla on oma poljentonsa, ja tuohon poljentoon voidaan vaikuttaa häiritsevästi, mutta loppujen lopuksi mil-lään toimilla ei ole mitään väliä. Tulos on aina sama. Kärssi-

mys ja kuolema. On keskityttävä siihen mikä on olennaista. Mutta kärsimykseen ei totu koskaan. Se oli masentava ajatus ja saanut alkunsa mitä luultavimmin illan uutisesta, joka oli edelleen hyvin normaali, mutta se oli saanut Jonaksen ajattelemaan kaiken yhdentekevyyttä. Ei niin kuin eksistentialistit ajattelivat asiaa, vaan niin kuin ajatellaan esimerkiksi tiilenmurikkaa sangossa. Elämä oli tehtävä itselleen niin siedettäväksi kuin mahdollista.

Jonas alkoi kaivella jääkaapista sopivia aineksia. Ilta asettui uomiinsa. Tämä oli Jonaksen mielestä vuorokauden paras hetki, yksikään hermo ei värähtänyt ja oli hiljaista, lähes äänetöntä, jossain päin taloa jokin laite päästi valkoisen naksahduksen tai tuskin kuultavaa pihinää, ja saattoi vain kuljettaa etusormea pitkin teflonpannun sileää reunaa. Jonas muisti lapsuutensa kesäyöt, kun isä oli antanut hänelle luvan valvoa myöhään kanssaan, äidiltä salassa tietenkin; he olivat hiipineet hyssytellen ja hykerrellen keittiöön ja syöneet valtavia annoksia jäätelöä ja kertoneet toisilleen villejä juttuja länkkäreistä ja intiaaneista. Toisinaan isä antoi Jonakselle jonkin aiheen, joka hänen tuli piirtää mahdollisimman lyhyessä ajassa paperille. Moottoripyörä, kello, aurinkolasit, mutta myös abstraktimpia aihioita, sellaisia kuten »ilo» tai »vankkumattomuus», jotka saivat Jonaksen turhautumaan ja ryttäämään paperin. Myöhemmin Jonas tajusi, että hänen isänsä luultavasti jo tuolloin suunnitteli hänestä seuraajaa itselleen. Ainakin jonkinlaista suunnittelijaa tai ihmistä jolla olisi *näkemyistä*.

Yhdellä heidän lukuisista yhteisistä matkoillaan Heikki oli vienyt hänet katsomaan David Hockneyn näyttelyä Connecticutin Aldrich-museoon vaikka Jonas ei ollut erityisemmin kiinnostunut taiteesta. Vuosi oli 1982. Hock-

neyn »tylsät», yltiöarkiset ja jäänkirkkaat maalaukset, joissa arki oli riisuttu kaikesta turhasta näkemyksellisyydestä, tekivät Jonakseen kuitenkin suuren vaikutuksen. Maalauksissa ei ollut mitään ylimääräistä, vaikka paikoin esimerkiksi sinisen sävy uima-altaan vedessä tai jonkun hahmon villapaidassa saattoi hipoa metafysisistä epätoivoa. Tämän antoi kuitenkin anteeksi taiteilijalle, joka oli selvästi tajunnut jotain olennaista. Jonas ei ollut missään määrin uskonnollinen ihminen, mutta hänen oli myönnettävä, että jos teologia olisi sarja Hockneyn uima-allasmaalauksia, hän olisi uskovainen. Pian tuon näyttelyn jälkeen Jonas alkoi kiinnostua teollisen vallankumouksen synnyttämistä esineistä, siis niistä, joiden kanssa ihmiset ovat nykyäänkin päivittäin tekemisissä, uudempina versioina vain. Hän alkoi vimmaisesti tutustua yksinkertaisiin asioihin, kuten jakoavaimiin tai hävittäjiin, ja edetä vähitellen modernimpiin ilmiöihin kuten ssd-puolijohdelevyihin, lasikuituun, lasertulostimiin ja teratavuihin, joista hänellä oli tapana lukea *MikroPC*- ja *Allt om android* -lehdistä. Vähitellen hän alkoi käydä yhä tietoisemmaksi elottomien asioiden ylivertaisuudesta suhteessa elollisiin. Kaikki oli niin ihanan vankkumattoman rakastavan liikkumattoman päivänselvää kuin valkoinen sileä kuutio kukkulan laella tuulisella säällä. Hänen isänsä alkoi tuoda hänelle töistä erilaisia kaavioita ja ruutupapereille piirrettyjä tuotemallinnoksia, joita Jonas sitten kiinnitti huoneensa seinille, koska piti niitä kauniina.

Myöhemmin hän alkoi kehitellä omaa näkemystä yksinkertaisuudesta.

Heilahtaneet pohjapiirustukset koostuivat päällekkäisistä, noin puoli senttiä toisistaan erossa olevista tasoista,

HEILAHTANUT KASVUROMAANI
ISÄSTÄ JA POJASTA,
KELTAISESTA VÄRISTÄ JA
PYRAMIDIEN PURKAMISESTA.

JONAS AUER, 42, elää unelmaa. Perityn varallisuuden ansiosta hän asuu suurta taloa Fiskarsissa ja täyttää päivänsä nautinnoilla ja taiteellisilla projekteilla, kuten huoltoasemien sisustuksen analysoinnilla ja täydellisen asukastaulun suunnittelulla. Vierailu suosituksessa Keltaisen värin seminaarissa rikkoo Jonaksen idyllin ja syöksee hänet keskelle tapahtumia, joiden lomassa odottaa hänen elämänsä rakkaus.

HENRY GUARDUECI-AUER elää paikassa, jota kutsumme tulevaisuudeksi. Isäänsä hän ei koskaan tavannut, mutta tämän elämäntyötä hän ei pääse pakoan. Musiikillinen lahjakkuus lennättää hänet Los Angelesiin ja siellä salaperäisen lahkon piiriin. Keitä ovat uuszeniläiset ja mitä he oikein haluavat?